

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget  
(Alm. del - bilag 89)  
Det Europæiske Råd  
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

| Bilag | Journalnummer | Kontor   |                  |
|-------|---------------|----------|------------------|
| 1     | 400.C.2-0     | EU-sekr. | 18. oktober 2001 |

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Statsministerens notat udarbejdet af Miljø- og Energiministeriet vedr. EU's arbejde for bæredygtig udvikling.

Notatet er en opfølgning på statsministerens afrapportering i Folketingets Europaudvalg den 19. juni 2001 fra mødet i Det Europæiske Råd den 15.- 16. juni 2001 i Göteborg.

# STATSMINISTERIET

## CHRISTIANSBORG

Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K

Telefon 33 92 33 00 - Telefax 33 11 16 65

Dato: 17. oktober 2001

J.nr.:

Sagsbeh.:

Folketingets Europaudvalg

Folketingets Miljø- og PlanlægningsFejl! Ukendt argument for parameter.Fejl! Ukendt argument for parameter.udvalg

I opfølgning på samrådet den 19. juni 2001 i Folketingets Europaudvalg fremsendes vedlagt notat udarbejdet i Miljøstyrelsen vedr. EU's arbejde for bæredygtig udvikling.

/Ole Toft

**MILJØ**styrelsen 5. oktober 2001

Internationalt Kontor 1034-0171

asa/jbs

### **Notat vedrørende EU's arbejde for bæredygtig udvikling**

Det Europæiske Råd (DER) traf på sit møde i Göteborg den 15.- 16. juni 2001 den hidtil mest omfattende beslutning om EU's arbejde for bæredygtig udvikling. DER enedes om en strategi for bæredygtig udvikling, som tilføjer en tredje dimension til strategien for den økonomiske og sociale udvikling, som er formuleret i Konklusionerne fra topmødet i Lissabon fra marts 2000. Strategien skal gennemføres af Rådet. Rådet skal behandle forslagene i Kommissionens meddelelse om en strategi for bæredygtig udvikling fra maj 2001 samt tage hensyn til 6. miljøhandlingsprogram og sektorstrategierne for miljøintegration.

6. miljøhandlingsprogram er endnu ikke vedtaget. Rådet (miljø) opnåede på rådsmødet den 7. juni 2001 politisk enighed om fælles holdning.

Arbejdet med sektorstrategier for miljøintegration skal fortsætte, idet sektorstrategierne skal færdiggøres, videreudvikles og gennemføres. Resultaterne af dette arbejde skal forelægges Det Europæiske Råd i foråret 2002.

#### **Amsterdam-traktaten**

I forbindelse med regeringskonferencen i 1996-1997, som resulterede i vedtagelse af Amsterdam-traktaten var miljø og åbenhed danske mærkesager. Den danske regering fremlagde i september 1996 forslag i regeringskonferencen om ændring af Traktaten for så vidt angår miljø på fire områder: inddragelse af målsætningen om bæredygtig udvikling fra Rio-konferencen, bestemmelser om integration af miljøhensyn i andre samarbejdsområder, forslag vedrørende forholdet mellem miljø og indre marked samt forslag om udvidet anvendelse af kvalificeret flertal på miljøområdet specifikt rettet mod vedtagelse af miljøafgifter.

Det lykkedes den danske regering at opnå konkrete resultater på tre af disse fire områder. Kun forslaget om udvidet anvendelse af kvalificeret flertal vandt ikke tilslutning.

Målsætningen om bæredygtig udvikling blev indarbejdet i målsætningen for Unionstraktaten og målsætningen for Fællesskabstraktaten samt i betragtningerne i Unionstraktaten (Artikel 2 EU, artikel 2 EF, 8. betragtning). Forslagene til bestemmelser om miljøintegration i forskellige samarbejdsområder blev samlet i en ny generel bestemmelse i artikel 6, som fastslår, at miljøbeskyttelseskrav skal integreres i udformningen og gennemførelsen af Fællesskabets politikker og aktioner især med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling. Sammenhængen mellem miljø og indre marked blev styrket ved ændringer i bestemmelserne om beslutninger på det indre marked og gennem ændring af miljøgarantien (artikel 95, stk. 3-10).

### **Cardiff-processen: miljøintegration og bæredygtig udvikling**

Den danske og den svenske regering bragte i fællesskab spørgsmålet om miljøintegration og bæredygtig udvikling op på mødet i Det Europæiske Råd i Luxembourg i december 1997. I forlængelse af den nye artikel 6 i traktaten opfordrede Det Europæiske Råd i konklusionerne fra dette møde Kommissionen til inden DER mødet i juni 1998 at forelægge en strategi for, hvordan miljøintegration og bæredygtig udvikling kan nås.

På baggrund af Kommissionens oplæg til DER i Cardiff i juni 1998 opfordrede DER Kommissionen til løbende at aflægge rapport om, hvor langt Fællesskabet er med hensyn til at efterleve kravet om miljøintegration. DER opfordrede Rådet i alle dets relevante formationer til at lægge sin egen strategi for, hvordan man kan sikre effektiv integrering af miljøet og en bæredygtig udvikling indenfor de respektive politikområder. R&aring;ring;det (transport, energi og landbrug) blev opfordret til at indlede denne proces og til at præsentere strategier for Det Europæiske Råd i Wien i december 1998.

I Wien tog DER med tilfredshed imod de foreløbige rapporter fra de tre rådsformationer og opfordrede disse til at fortsætte arbejdet med henblik på at kunne forelægge omfattende strategier for miljøintegration med en tidsplan for yderligere foranstaltninger samt et sæt indikatorer for DER i Helsingfors. Samtidig blev tre nye rådsformationer (udvikling, industri, indre marked) opfordret til at indlede deres arbejde med strategier for miljøintegration. Kommissionen blev anmodet om at udarbejde en rapport til DER i Köln, som navnlig skulle inddrage miljøvurderinger af Kommissionens vigtigste forslag på de forskellige politikområder.

DER skulle herefter foretage en samlet vurdering af fremskridt med at integrere miljøhensyn og bæredygtig udvikling på DER-mødet i Helsingfors i december 1999.

I konklusionerne fra topmødet i Köln lagde DER vægt på, at klimaproblemet blev tillagt særlig vægt i forbindelse med udarbejdelse af integrationsstrategierne. DER anførte, at der i særlig grad er behov for at skabe rammebetingelser for mindre emissionsintensive og mere miljøvenlige transportsystemer samt en forstærket udnyttelse og videreudvikling af vedvarende energikilder. DER pegede endvidere på behovet for at skabe en ramme for energibeskatning og opfordrede Rådet (økonomi og finans) til hurtigt at nå frem til en afgørelse herom. DER tilkendegav endvidere, at det havde til hensigt at gennemgå samlede fremskridt med hensyn til miljøintegration og bæredygtig udvikling på DER i Helsingfors i december 1999. Det opfordrede Rådet (generelle anliggender, økonomi og finans samt fiskeri) til at aflægge rapporter i år 2000 om miljøintegration og bæredygtig udvikling på de respektive politikområder.

DER i Helsingfors i december 1999 blev den foreløbige kulmination på arbejdet med bæredygtig udvikling og miljøintegration. DER konstaterede, at der var vedtaget strategier for integrering af miljøhensyn indenfor landbrugs-, transport og energisektoren og at der var påbegyndt lignende arbejde indenfor seks andre rådsformationer. DER anmodede Rådet om at afslutte hele dette arbejde og i juni 2001 at forelægge DER samlede strategier med en eventuel tidsplan for yderligere foranstaltninger og et sæt indikatorer for disse sektorer. DER anførte, at når strategierne for de enkelte sektorer er endeligt fastlagt, bør de straks iværksættes og der bør foretages en regelmæssig evaluering, opfølgning og overvågning, så strategierne kan blive tilpasset og videreudviklet.

Det Europæiske Råd anmodede også Kommissionen om inden udgangen af 2000 at udarbejde et forslag til 6. miljøhandlingsprogram og til at udarbejde forslag til en langsigtet strategi, der integrerer politikker for en økonomisk, social og økologisk bæredygtig udvikling, med henblik på forelæggelse for DER i juni 2001.

### **Lissabon-processen: økonomisk og social udvikling i EU**

Parallelt med arbejdet med miljøintegration og bæredygtig udvikling har DER siden det ekstraordinære topmøde i Luxembourg i november 1997 udstykket retningslinier for anvendelsen af de nye bestemmelser i Amsterdam-traktaten om beskæftigelse. I konklusionerne fra Köln og i konklusionerne fra Helsingfors har DER nævnt, at topmødet i Lissabon ville være en lejlighed til at gennemgå mål, processer og instrumenter, der tager sigte på at styrke beskæftigelsen, økonomiske reformer og social samhørighed indenfor rammerne af en vidensbaseret økonomi.

På Lissabon topmødet i marts 2000 enedes DER om en strategi med det mål for det næste tiår, at EU skulle "blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske vidensbaserede økonomi i verden, en økonomi, der kan skabe holdbar økonomisk vækst med flere og bedre job og større social sammenhørighed". Strategien fokuserede på nye økonomiske udfordringer, informationssamfundets muligheder, forskning og innovation, styrkelse af de finansielle markeder, uddannelse, beskæftigelse og social beskyttelse og fastsatte en række konkrete mål på disse områder. Lissabon-konklusionerne blev fulgt op i Santa Maria de Feira i juni 2000, og det blev slået fast, at de årlige forårsmøder i Det Europæiske Råd skulle behandle økonomiske, sociale og arbejdsmarkedspolitiske spørgsmål.

Denne beslutning blev fulgt op på Det Europæiske Råds møde i Stockholm i marts 2001. Bl.a. på foranledning af Danmark og Kommissionen blev der i konklusionerne fra Stockholm skabt en forbindelse mellem den økonomiske og sociale udvikling i Fællesskabet og den miljømæssige bæredygtighed. Det blev således fastslået, at strategien for bæredygtig udvikling, herunder miljøaspektet, til vedtagelse på DER's møde i Göteborg skal fuldføre og bygge videre på det politiske tilsagn i Lissabon-strategien, og at de årlige forårsmøder i DER skal vurdere alle aspekter af bæredygtig udvikling.

## **Konklusionerne fra Göteborg**

Konklusionerne fra Göteborg bekræfter både for så vidt angår proces og indhold sammenhængen mellem økonomisk og social udvikling og miljøet. DER anfører således, at en bæredygtig udvikling kræver, at politikkerne på det økonomiske og det sociale område og på miljøområdet fastlægges på en sådan måde, at de styrker hinanden gensidigt. Klare og stabile mål for en bæredygtig udvikling vil give betydelige økonomiske muligheder og DER opfordrer erhvervslivet til i højere grad at anvende nye miljøvenlige teknologier i sektorer som f.eks. energi og transport.

Målsætningen om at afkoble økonomisk vækst fra ressourceanvendelse udtrykkes for første gang klart af Det Europæiske Råd. Dette ligger bl.a. i forlængelse af OECDs arbejde med bæredygtig udvikling og ministerdeklarationen "Towards a sustainable future" fra maj 2001.

Strategien for bæredygtig udvikling består af den tekst som er indeholdt i Göteborg-konklusionerne pkt. 19-32. Kommissionens meddelelse af 15. maj 2001 "En strategi for Bæredygtig Udvikling for Den Europæiske Union" har dannet udgangspunkt for konklusionerne, og DER udtrykker tilfredshed med, at Kommissionen har fremlagt meddelelsen og anfører at den indeholder vigtige forslag til, hvordan man kan bremse tendenser til en udvikling, der truer livskvaliteten fremover. Meddelelsen vil indgå i grundlaget for det videre arbejde, idet DER har opfordret Rådet til ved gennemførelsen af strategien at behandle forslagene i Kommissionens meddelelse, navnlig forslagene om overordnede målsætninger og foranstaltninger.

Foruden Kommissionens meddelelse om bæredygtig udvikling indgår også sektorstrategierne for miljøintegration i grundlaget for bæredygtighedsstrategien, og DER opfordrer Rådet til at tage hensyn til disse ved gennemførelsen af strategien. DER opfordrer Rådet til at arbejde videre med sektorstrategierne for de relevante sektorpolitikker og at fremlægge resultaterne af dette arbejde inden forårstopmødet i 2002. DER anfører, at der i den forbindelse bør tages hensyn til de relevante målsætninger i det kommende 6. miljøhandlingsprogram og strategien for bæredygtig udvikling.

Endelig indgår også 6. miljøhandlingsprogram i grundlaget for strategien, og DER opfordrer Rådet til ved strategiens gennemførelse at tage hensyn til dette program, idet DER eksplicit tilslutter sig målsætningerne i 6. miljøhandlingsprogram for så vidt angår perioden efter Kyoto-protokollen samt i 2010 at standse forringelsen af biodiversiteten.

På denne baggrund har DER under punkt 28 til og med 31 som et første skridt udvalgt en række målsætninger og foranstaltninger som generelle retningslinier for den kommende politiske udvikling på fire prioriterede områder: 1. bekæmpelse af klimaændringer, 2. sikring af bæredygtig transport, 3. trusler mod folkesundheden og 4. en mere ansvarlig forvaltning af naturressourcerne.

For så vidt angår den globale dimension indeholder Göteborg-konklusionerne en klar tilkendegivelse af, at EU's strategi for bæredygtig udvikling indgår i EU's forberedelser til verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i 2002. DER gør det til et mål for EU at opnå en "global aftale" om bæredygtig udvikling på topmødet i Johannesburg i 2002.

DER anfører, at Kommissionen forpligter sig til senest i Januar 2002 at fremlægge en meddelelse om, hvordan EU bidrager og fortsat skal bidrage til global bæredygtig udvikling. I den forbindelse bekræfter DER den internationale

målsætning om 0,7% af nationalproduktet i udviklingsbistand. Det opstilles endvidere som målsætning, at EU skal bestræbe sig på at gøre konkrete fremskridt mod dette mål inden Verdenstopmødet.

## **Det videre arbejde efter Göteborg**

Efter DER i Göteborg forestår nu arbejdet med at følge op på konklusionerne om en strategi for bæredygtig udvikling. Med henblik på at forbedre den interne politiske koordinering mellem de forskellige sektorer vil den horisontale forberedelse af strategien for bæredygtig udvikling blive koordineret af Rådet for generelle anliggender (udenrigsministre).

Arbejdet vil bl.a. omfatte vedtagelse af "headline" indikatorer for bæredygtig udvikling på baggrund af et forslag fra Kommissionen, som forventes fremlagt i slutningen af oktober i år. De vedtagne "headline" indikatorer skal gøre det muligt for Kommissionen at vurdere gennemførelsen af strategien for bæredygtig udvikling i Kommissionens årlige synteserapport. Denne skal gøre status indenfor alle dimensioner af bæredygtig udvikling, og skal drøftes første gang på DER i Barcelona i foråret 2002. Danmark vil arbejde for at der vedtages indikatorer, som gør det muligt at vurdere i hvilken udstrækning det lykkes at gennemføre målsætningerne fra Göteborg - herunder at afkoble økonomisk vækst fra vækst i brug af ressourcer og belastning af miljøet.

Arbejdet vil endvidere omfatte udarbejdelse af vurderinger af udvikling og gennemførelse af bæredygtighedsstrategien til de årlige forårsmøder i DER samt forslag til eventuelle politiske retningslinier for det videre arbejde med fremme af bæredygtig udvikling i Unionen.

Hertil kommer behandling af Kommissionens handlingsplan for bedre regulering som vil indeholde forslag til mekanismer til vurdering af konsekvenserne for bæredygtig udvikling af alle større politiske forslag.

For så vidt angår det videre arbejde med færdiggørelse og videreudvikling af sektorstrategierne for integration af miljø i alle relevante fællesskabspolitikker har det svenske formandskab udarbejdet en omfattende synteserapport om det hidtidige arbejde. Rapporten konstaterer, at der er væsentlige forskelle i den måde de enkelte rådsformationer har behandlet miljøintegration på. Fire rådsformationer har udarbejdet egentlige strategier. De øvrige har udarbejdet rapporter til Rådet, og de fleste har i forbindelse med forberedelserne til Göteborg topmødet vedtaget rådskonklusioner. Danmark vil arbejde for, at de relevante rådsformationer i det videre arbejde inddrager målsætningerne på de udvalgte 4 områder i konklusionerne fra Göteborg samt i Kommissionens meddelelse om bæredygtig udvikling og relevante målsætninger fra det kommende 6. miljøhandlingsprogram. Danmark vil endvidere arbejde for, at der i de enkelte sektorstrategier fastsættes relevante mål, tidsplaner og indikatorer for gennemførelsen af målsætningerne.

For så vidt angår det videre arbejde med færdiggørelsen af det 6. miljøhandlingsprogram vil Danmark arbejde for en hurtig endelig vedtagelse af programmet. Parlamentets 2. læsning finder sandsynligvis sted tidligt på efteråret, og det forventes, at det belgiske formandskab vil prioritere denne sag.

Kommissionens meddelelse om den globale dimension vil skulle behandles i foråret 2002 og danne grundlag for EU's bidrag til global bæredygtig udvikling. Ifølge det belgiske formandskab vil der blive udarbejdet en samlet "pakke" i form af en bæredygtighedsstrategi der indeholder både den interne og den eksterne dimension af en bæredygtig udvikling til drøftelse på Det Europæiske Råd i Sevilla i juni 2002.

Den danske regering vil i forbindelse af EU drøftelserne af bidrag til Johannesburg forfølge tanken om en global aftale, som også er omtalt i konklusionerne fra Göteborg. Det vil være en god anledning til at opnå enighed blandt EU landene om nogle af de mere konkrete elementer i en global aftale.

Regeringen ønsker med en global aftale at skabe en ny balance mellem den globale økonomiske, sociale og miljømæssige udvikling. En global aftale bør efter regeringens opfattelse sikre ulandenenes ret til markedsadgang, forbedret udviklingsstøtte og gældsnedskrivning samt overførsel af moderne teknologi, samtidig med at der sker en styrkelse af det globale samarbejde om miljøbeskyttelse, udvidede arbejdstagerrettigheder og fremme af verdenshandelen.

Regeringen vil i de kommende måneder drøfte konceptet "A global deal" med andre internationale parter, med henblik på at konkretisere indholdet, så det kan indgå i de internationale forberedelser til Verdenstopmødet.

